

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Expedita Juris Divini, Natvralis, Et Ecclesiastici Moralis Expositio

Tamburini, Tommaso

Coloniæ Agrippinæ, 1665

De materia, & forma Baptismi, Cap. I.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40132

An liceat petere Sacramenta ab eo, qui peccato mortali, vel excommunicatione gravatur?

1. DE hac quæstione, vide, quæ dixi *lib. 5. de Decal. c. 1. §. 4. à n. 39. & in Opusc. de Comm. c. 5. §. 4.*

An liceat volenti suscipere Sacramentum indignè, illud ipsi ministrare.

HÆc difficultas agitur à Doctoribus sub illis terminis: an peccatori publico, vel occulto ministrari possit Eucharistia? Quam ego satis item explicui. *in Opusc. de Comm. c. 6. §. 6.*

Finis de Sacramentis in genere.

L. D. B. V. A. C. B. A. L.

LIBER SECVNDVS DE BAPTISMO.

CAPUT I.

De Materia, & Forma Baptismi.

Remota, est aqua naturalis, seu elementaris; proxima, est Ablutio. Forma, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

§. I.

De Materia remota.

Materia remota certò sufficiens ad valorem Baptismi.

1. Sane ad valorem sufficit aqua maris, fluminis, fontis, stagni, putei, cisterne, pluviae.
2. Ros item, & pruina non concreta, aqua, quæ ex vaporibus conflat, qualis est, quæ in hyeme ex parietibus exudat, vel quæ reperitur in ollarum tegumento, quando illis aqua plenis subjicitur ignis.
3. Præterea Aqua, quæ habetur ex nive, glacie, grandine liquefactis, aqua decurrens ex balneo, quamvis odoris sulfurei, aqua expressa ex luto.
4. Aqua denique quamvis calida, quamvis frigida, quamvis odorata, quamvis aliquantulo crassiore, & pauco luto immista,

dummodo aqua sit, & ad abluendum apta. Ratio omnium horum est, quia omnes prædictæ sunt aquæ naturales. Aquam, quæ fluxit à latere Christi Domini naturalem fuisse, censuerunt Sancti Patres; quare ad baptismum satis, superque fuisset.

Materia remota certò non sufficiens.

5. Contrà, omnes alii liquores, qui ab aqua specie differunt, quale est vinum, lac, mel, oleum, aqua, quam vocamus ardentem, seu aquam vitis, urina, lachrymæ, saliva, a sudores, aquæ, quæ stillant ex incisura vitis, ex cucumeribus, ex peponibus, &c. insufficientes sunt, quia non sunt aquæ naturales, seu elementares.
6. Aqua item, ita alterata, vel alio corpore ita immista, ut aquæ denominationem, naturamque amiserit, huc reducit, ejusmodi est lixivium forte, jus, seu brodium, saltem illud, quod est spissum, & valde carnibus, vel alia materia decoctum, aqua multo vino immista, &c. Nix, gelu, glacies, lutum densum, ut sic, non sunt apta materia, quia non sunt apta ad abluendum.
4. Idem puto de succo herbarum, hoc est de liquore, qui exprimitur ex herbis, vel radicibus, vel fructibus contusis, seu compressis. Aqua enim naturalis ea non est, sed rei confusæ substantia.

Materia

Materia remota dubia ad Baptismum.

8. Aquæ illæ, quæ ex vi ignis per stillicidia ex herbis, floribus, vel radicibus extrahuntur, qualis est aqua rosacea, & similes, incertum est, an sint apta baptismi materia, quia licet communis opinio, ferat has non esse verè aquas, non a nemo tamen aquam elementarem esse putat.

a Castrop.
T. 1. Tr. 1.

d. 2. p. 5. n.

6. lege eū-

dem de

Baptismo

loco citato.

b Veche-

rus lib. 3.

de secretis

natura, c.

4. ex Car-

dano.

9. Aqua extracta artificio quodam, cujus meminit b Vecherus, a vino, cui antea fuit admixta aqua, incerta mihi aqua est, quia non constat, an sit illa aqua, quæ fuerat admixta, an partes puriores vini, quæ nobis aquæ apparent.

10. Brodium item non admodum spissum, seu coctum, vel aqua luto non admodum densa confusa, vel lixivium leve, id est non multis cineribus imbibitum, & similia erunt incerta materia, quando incertum est, an servent naturalem speciem, vel usum communem aquæ.

11. Aquam resolutam a sale concreto ex aqua salsa maris, dubia mihi materia baptismi est, quia nimis multum exhalationis terræ retinet. multò e magis resoluta ex sale montano, id est ex eo sale, quod in nostra Sicilia copiosum est, & a salis fodinis ad quotidianum usum, lapidum instar, exciditur.

12. Scio Leandrum, d & e Bonacinam putare, aquam resolutam a sale maris esse aquam naturalem, sed id mihi non videtur ita certum, ut ex illius ablutione certum pronunciem Baptismum.

13. Aqua existens in linteis, vel digito, nisi exprimat, dubium est, an sit apta materia, quia ut sic, non est certum, an sit apta ad lavandum, quamvis f Leander doceat tum glaciem, lutumque n. 6. dicta, tum prædictum linteum, digitemque apta esse, quia putat adhuc per illam, quamvis non expressam, sed, ut ita dicam, impressam in corpus baptizandi, hominem denominari simpliciter ablutum, sed vide, quæ dicam §. 3. num. 21. & 22.

§. II.

De materia remota Baptismi quoad licitum usum.

1. **R**egula generalis est, debere servari consuetudinem Ecclesiæ, ut licitè confera-

tur Baptismus, atque adeò, seclusa necessitate, semper adhibendam esse aquam Sacri Fontis ritè benedicti.

2. Quidam Parochus non multis ab hinc annis, ob extraordinarium hyemis rigorem, solemniter baptizavit infantem aqua calida communi, ne renellos infantis artus offenderet frigida Sacri Fontis, peccavitne is mortaliter?

Respondeo. Mortaliter peccasse videtur colligi ex Bonacina g cum aliis, quia g Bonac. a consuetudine Ecclesiæ in re gravi distulit: sed non peccasse mortaliter fuscè 8. probat Quintanadvenas, quia h nullum est, h Quinait, de hac re præceptum; quod si esset sanè de re esset non substantiali, sed modicæ materię.

3. Quid si Parochus adhibuisset aquam Sacri Fontis, illam calefaciens? Respondeo, hanc vocare irreverentiam saltem gravem, nequaquam audeo.

4. Dictum autem est, (solèmniter baptizavit) nam quando propter necessitatem confertur Baptismus privatim, si facilè benedicta aqua fontis haberi nequeat, non benedicta, sine ulla dubitatione, uti omnino poteris, & debebis.

Illud item concedit dicta necessitas, ut possis immò, & ex charitate debeas adhibere materiam dubiam, si certa haberi non possit, quod tamen cum conditione, saltem mente concepta, faciendum erit in hunc ferè modum, *Si materia hæc idonea est ad baptizandum, ego te baptizo in nomine Patris, &c.* Verum deinde, quando aqua certò naturalis habebitur, debet is rebaptizari sub alia conditione in hunc modum, *Si non es baptizatus, ego te baptizo in nomine Patris, &c.* Quod si forte aliquem baptizasti, materia omnino insufficienti, v. g. oleo, vino, &c. tunc certè sine ulla conditione illum rebaptizare omnino debes.

§. III.

De materia proxima baptismi, quæ est Ablutio certo sufficiens.

1. **Q**uia ablutio est contractus successivus aquæ ad corpus baptizati, idè sufficiens certò est ea ablutio, quæ fit per immersionem, vel per notabilem aspersionem,

B 3 vel

vel per effusionem item notabilem aquæ in corpus, ipsum corpus contingendo.

a Castrop. de Bap. d. uni. p. 4. n. 2. in fine.
2. Triina immersio olim erat in præcepto, nunc id cessasse nota: a Castropalaus, addens, in prima ex tribus compleri Baptismum, prolata jam tunc forma; Quod si expressè baptizans nolit, nisi per tertiam, tunc enim verò non ex defectu ablutionis, sed ex defectu intentionis, (at certè non ritè) completeretur in tertia.

3. Dixi autem (ipsum corpus contingendo) non quidem totum, cum satis sit fieri ablutionem in principali hominis parte, sic enim absolute dicitur homo ablui. Nam propterea, sive ex præcepto, sive ex Ecclesiæ consuetudine solet fieri in capite, vel in pectore, vel in scapulis, vel in brachio, non quod totam, v. g. caput, sed quod notabilis ejus pars abluatur.

b Castrop. h. c. nu. 5.
4. Unum hic in Castropalao b videretur intelligi non posse; sic enim habet. *Probabilius est requiri, Baptismum fieri in aliqua parte corporis principe; v. g. in capite, pectore, scapulis, brachio, pede, factum verò in digitis, vel in sola manu insufficienti est.*

5. Hæc Castropalaus, à quo rogo, cur judicet, pedem esse partem principem corporis, non verò manum?

6. Respondere, Lector, posses, Castropalaum loquentem de manu, docere, nequaquam sufficere ablui solam manum (nota illud, *folam*) at loquentem de pede, docere, satis sufficere pedem, non addendo (*solum pedem*)

c Zaccutus T. 1. l. 6. Historia 6. de Scheleto, sec. 4. fol. mibi 941. ubi de pede.
Cum ergo pes apud doctos (ut notat Zaccutus, c præstantissimus Medicus, & Anatomista) significet complexum ex fœmore, tibia, & extremo pede, totum id intelligit Castropalaus nomine pedis, cujus ablutio sufficiat ad Baptismum, non verò ipsum solum extremum pedem, qui certè, si solus abluatur, non sufficit, sicuti, nec sufficit si solum abluatur extrema manus.

7. Eruditè ictum contra Castropalaum contortum avertere contendisti, amice Lector; Verum ego iterum rogo, si ad Medicos confugis, cur in eodem Zaccuto loco prorsus à te citato non legisti, etiam manum apud eosdem significare complexum ex brachio, cubito, & extrema manu? debuisset ergo saltem, ne obscure loqueretur Castropalaus, disertè docere, sufficere ad baptismum ablutionem pedis, & manus, ut complectentium il-

lac alias partes, non verò sufficere, ut solum extremas complectentium.

8. Si obstetric, manu immissa in uterum, baptizet infantem in parte principali, v. g. in capite, multò magis si baptizet in simili parte jam ab utero egressa, d sufficenter baptizat, quia est vera pueri ablutio.

9. Si puerum v. g. ligatum fune immittas in flumen, & extrahas, validè illum baptizas, prolata forma, quia verè tunc puerum abluis. Non ita si ex se puer in fluvium cadat, nam tunc non abluatur ab alio, hoc est à ministro Baptismi: quam personarum distinctionem esse necessariam dicitur mox.

10. Si eundem immittas in flumen, vel puteum, sed illum iude non extrahas, an validè baptizes, mox §. 4. explicabitur.

11. Si lineum aqua imbibitum exprimas in corpus baptizandi, ut etiam si glaciem, lutumque pari modo exprimas, sufficenter baptizas, prolata forma, quia sic sufficenter abluis. Non ita, sed sub dubio, si solum imprimas, ut dixi §. 1. num. 13. Est alia quædam ablutio sufficiens, de qua per occasionem mox num. 13.

Ablutio cerè non sufficiens.

12. Si abluas vestes tantum baptizandi, vel uterum Matris, in quibus sit infans, vel lineum vel corium, in quibus idem forsitan est involutus, insufficienter pro te nostra abluis, quia sic baptizandum vere non abluis.

13. Quid si vestitus quis indusio, lineo, similibusque vestibus, ita in fontem à te immergatur, emergatque, vel ita perfundatur aqua, ut ipsa propter porositate vestis in corpus ipsum penetrat?

Respondeo. Sufficere merito insinuat Castropalaus, & alii, quia is tunc verè abluatur.

14. Si ex se cadat quis in fontem, non sufficere pro te nostra, tam dixi num. 9.

15. Si te remote habeas ad ablutionem baptizandi, nec item sufficere dicam mox nu. 18.

Ablutio dubiè sufficiens.

16. Ex triplici capite, quantum nunc ad nostrum institutum facit, dubia sufficientia esse possunt, hoc est, ex parte baptizantis, baptizati, & aquæ.

17. *Ex parte baptizantis.* Si puerum, v. g. sub-

d Hurt. d. 3. de bap. diff. 2. Leander de bap. d. 2. q. 2. 1. multos citans.

e Castrop. ibi. n. 6. Bonac. d. 1. de bap. q. 2. p. 3. n. 21. Leandr. c. q. 2. 2. c. 23.

submittas sub regulas, vel in alium locum unde aqua actu dilabitur, formamque adhibeas, sufficienter baptizari puerum putant Bonacina, & Leander; mihi dubia videntur hæc, quia sic nimis largè, & remotè diceris puerum abluere.

18. Dixi (actu dilabitur) nam si submittas hominem in prædicta, vel similia loca, ex quibus aqua ex notabili intervallo effluxura est, qua deinde fluente, tu formam proferas, non dubium baptismum, sed certo nullum administraturus mihi videris, quia hoc pacto remotissimè te ad illam abluionem habes.

19. Ex parte baptizandi. Si quis in capillis tantum, si infans in secundina, qua involutus nascitur, si quis in digito, imò etiam in sola manu, vel solo pede abluatur dubiè baptizatur, quia incertum est, aliis affirmantibus, denegantibus aliis, an hoc modo dicantur prædicti absolute, & verè abluui.

20. Si quis immergatur in aquam, sed non emergat; (id quod evenire posset, quando quis in fine immersionis statim moreretur) inter dubia baptismata connumerò, licet enim probabile putem cum Suar. Vasq. Val. Coninck. quos sequitur citatus Hurtadus, a non esse necesse, ut immersioni succedat emersio, sicuti nec si Baptismus fiat per aspersionem, necesse est, ut aqua fluat per corpus baptizandi, sed sufficit si hæreat, eum sic satis, superq; constituatur lotio humana, quemadmodum si manibus madefactis faciem abluas, diceris absolute faciem lavare; licet inquam id probabile putem: tamen, quia non est certum an sic simpliciter apponatur vera ablutio, ideo hunc modum inter baptismata dubia recensendum, quoad praxim, judico, sicuti in simili de hæreo, vel digito madefacto dixi §. 1. num. 13. & mox repetam num. 22.

21. Ex parte aquæ. Uua, vel altera aquæ gutta, & ex Bonacina, b etiam addita tertia, etiam si successivè corpus tangat; dubia ablutio est, cum aliqui negent, aliqui affirmant, sic posse hominem dici absolute abluui.

22. Linteum, vel manum aqua madefacta, & in corpus baptizandi tantummodo impressa, dixi §. 1. num. 13. & nunc in proprio loco repetere debeo, dubium esse, saltem pro praxi, an constituat abluionem absolute dictam, atque adeo dubium esse & baptismum.

§. IV.

De Materia proxima Baptismi quoad licitum usum.

1. Idem hæc proportionaliter dici debet, quod §. 2. dictum est. Solum ex Castropalao s adde, non esse mortale, si quis in Ecclesia, quæ consuevit baptizare per immersionem; baptizaret per effusionem, vel contra, quia hæc censetur levis mutatio.

Occasione prædictorum quæro, an quidam, qui ut infantem jam jam moriturum baptizaret, illum aqua suffocavit, in irregularitatem incidit?

2. Curiosam mihi proposuit quidam difficultatem ex illo casu ortam, qui atate Panormitani contingit, & de quo pluribus disputaverunt tunc Sapientes.

Casus ille fuit hujusmodi: Quidam deferens infantem baptizandum in remotam Ecclesiam, advertit eum morti esse proximum, cum ergo aqua careret, & in puteum, fortè obvium incidere, infantem in illum project, verba formæ legitime pronuntians.

Quare quæsitum Primò fuit, an infans, si vivus ad aquas pervenit, ritè fuerit baptizatus? Fuisse, putavit Panormitanus, & plures Canonistæ, sed nequaquam fuisse multi ex Theologis docuerunt. Præcipua utrorumque ratio fuit, quia Canonistæ tenebant, ad baptismum, non oportere, necessariò immersioni succedere emersionem, oportere tenebant Theologi. Omnes tamen consenserunt, si fortè puer ille vivus extractus fuisset, debuisse sub conditione iterum baptizari. Utraque sententia fuit probabilis, & illam quidem Canonistarum hodie communem jam esse & inter recentiores Theologos invenies, cui favent quæ diximus §. præcedente n. 20. nec tamen nego, opinionem illorum Theologorum à recentioribus & aliquibus, etiam nunc admitti.

3. Quæsitum fuit Secundò, An licitè id fieri, & sine peccato potuerit? Responsumque ab omnibus est, illicitè; quia non sunt facienda mala, ut eveniant bona: occidere autem innocentem, malum est intrinsecè, nam, propter non ab similem rationem,

c Castrop.
de Baptif.
disp. unic.
p. 4. n. 2.

d Suar.
Vasq. Coninck. qui eos citat.
sequitur q. 66. art. 7. dup. p. quibus ad de Castrop. de bapt. d. n. p. 4. n. 10. citans Valentiam Laym. Bonaciam, aliosque, e Toletus, alii quo apud Castrop. l. 2.

NON

non licet, sc̄are uterum matris animam agentis, ad finem baptizandi infantem ibi existentem.

4. Quæstio Tertio à recentioribus ex hac occasione subinde fuit. An, quando baptizandus ita esset infirmus, ut judicaretur mors ipsi fore acceleranda ab aqua ad baptismum necessaria; An inquam tunc licitè baptizari posset? Responditque Coniuck, a
a Coniuck q. 66. a. 7. sub. p. Hurt. d. 1. de bap. diff. 5. Diana p. 5. Tr. 3. ref. 8. Pasqua. dec. 421.
 aliique, casum fore moraliter impossibilem, quia modica aqua, præsertim si admoveatur calida, non videtur possetantum detrimentum afferre. Addit tamen, admissio casu, licitè baptizari, quia ejusmodi periculum ex modica illa aqua, præsertim, ut diximus, calida proveniens, est tam rarum, parvum, atque incertum, ut non debeat venire in considerationem humanam.

5. Hæc olim quæstia sunt; nunc verò ea proponitur difficultas. An ille, qui prædictum infantem projecit in puteum incidit in irregularitatem? & per hanc occasionem idem Secundò queritur de illo, qui baptizet infirmum in eo raro casu, quo ex sola ablutione baptismi moriatur? cujus modo nu. 4. meminimus.

6. Respondeo ad Primum, cum, qui infantem projecit in puteum incurisse irregularitatem ex delicto, quia (ut nunc suppono) peccavit occidendo innocentem, Dico, ut nunc suppono, nam, si bona fide fecit, & ex bona conscientia, quamvis erronea, non peccavit, unde irregularitatem non contraxit, quia irregularitas ex delicto, sine delicto non incurritur, ut infra latè suo dicitur loco.

7. Respondeo ad Secundum; eum, qui infirmum baptizat in eo raro casu, non incidere in irregularitatem. Acceleratio enim (sunt verba b Hurtadi) illa mortis hominis alias morituri, cui ratione dicta asperisionis exponitur, aded exigua, & insensibilis est, & fit modo ita humano, ut ob salutem æternam non sit contra rationem, ac proinde sic baptizans non manet irregularis, quamvis re ipsa sequatur dicta acceleratio. Hæc Hurtadus.

8. Vides differentiam utriusque casus? In prioris, qui projecit infantem moribundum in puteum, infantem occidit, dum projicit, in posteriore verò infirmum abluendo, æquæquam occidit, quia ea parva ablutio

non est causa ex se mortis, sicuti est dicta projectio.

9. Favet nostræ, & Hurtadi sententiæ Sotus, c & Zambranus d qui dicunt, baptizantem non incurere in irregularitatem, quando est necessitas aliquem baptizandi, & mors accidit propter actionem baptizantis, sed sine illius culpa, ac per accidens, & inopinatò.

§. V.

De Forma Baptismi.

1. AD essentiam formæ baptismi habendam, tria distinctè explicari omnino debent. Primò, Actio exterior, seu actus ipse baptizandi. Secundò, Unitas Dei. Tertio, personarum divinarum Trinitas, quæ certè tria satis bene explicanter in cœmuni, & consueta forma Latinorum: Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Et in forma Græcorum, quam mox ponam num. 15.

2. Illud (in nomine) aliqui dicunt significare idem, quod in invocatione, alii in fide, alii in virtute, id est in autoritate, & potestate: id quod, cum major explicatio ad Theologos e pertineat, innuisse sufficiat.

3. Et quidem, quoad valorem, in qua-cumque lingua profertur ejusmodi formam ad licitum verò usum, Latinum uti forma Græca, Græcum latina, esse mortale, docet Hurtadus, g negat tamen h Valentia, quia hæc cœlestis mutatio accidentalis, & levis momenti, quod certè probabile est.

4. Jam verò, quia difficile est aliquando cognoscere, an, & quando verba, æquivalentia, vel mutata, vel addita, vel corruptè prolata, ejusmodi sint, ut formam mutent essentialiter, vel accidentaliter, atque aded ut certò, vel non certò, vel etiam sub dubio sufficienter ad Baptismi valorem, ided breviter hic suis sub classibus ea collecta subdam: quamvis circa idem aliqua docuerim, cum de forma Sacramentorum in univèrsam distorui, i quæ sanè erunt omnino recolenda:

Verba

c Sotus in 14. d. 5. q. 3
 d Zambr. de casibus occur. t. 1. p. 10. mor. t. 1. dub. 12. nu. 16.

c S. Th. 3. p. 9. q. 66. ar. 5. ad 6. a. l. i. que. Lib. p. de Sac. in g. nere cap. 1. in initio. g Hurtad. l. c. diff. 7. h Vale. apud eundem.

i Lib. 1. de Sac. in g. ner. c. 2. §. 3.

Verba certò sufficientia ad Formam baptismi.

5. Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti. Amen.

Nota, illud Ego, & illud Amen, non esse de essentia formæ. Immo, si citra contemptum omittantur, non peccari mortaliter, quia res est levis: ut habes apud Hurtadum, a aliisque.

a G. Hurtad. ad. de bap. d. p. diff. 7. v. de etiam Leand. de bap. d. 3. qu. 2. b. Suar. Dicafel- lus, Hen- riquez, Coninck b. Suar. Ratio huius sufficientia est, quia sic ostenditur pluralitas personarum, non vero pluralitas Deorum. b. Licet in validam esse hanc formam, vel saltem sub conditione repetendum baptismum, per Trullench. hanc formam collatum, dicant non pauci. Sed ego sequor Doctores, priore loco adductos. Et nihilominus propter ea, que dicenda §. 2. nu. 2. sunt, p. 2. Tr. rectè sub conditione tunc reperetur Baptisma.

17. ref. 15. 8. Ego te baptizo nomine Dei Patris Omnipotentis, & Filii Sapientis, & Spiritus Sancti boni, vel Paracliti.

Seraphica, Nam illud in, de essentia non esse puto cum d Gestal multis, contra alios putantes esse de essentia. 9. Ego te baptizo virtute Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

logica hic, Ita Hurtadus ibid. contra e Toletum negantem. 10. Ego te baptizo in nomine Dei Patris Omnipotentis, & Filii sapientis, & Spiritus Sancti boni, vel Paracliti.

11. Ego te baptizo in nomine Patris, Filii, & Spiritus Sancti.

e Toletus, Nam illud (&) non esse de essentia puto cum aliisque, a pluribus & contra nonnullos. g. pud eundem 12. Baptizo te, vel baptizo hunc in nomine Hurtad. Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

f. Diana l. 13. Ego te abluo, vel lavo in nomine, &c. c. G. Hurtad. l. c. 14. Ego Sacerdos: ego Petrus te baptizo in nomine &c.

g. Apud eundem 15. Baptizeris servus Christi, vel baptizeris, vel baptizeris hic in nomine Patris, &c.

Hurtad. Adverte, Modum hunc esse Indicativum, ut ibi. vere Graci enunciant, vel esse Imperativum, ut h. Apud nonnulli h Theologi, eos proferre putant, & ap- Hurtad. prolant. At vero nunquam deprecari videntur, ut mox l. c. diff. 8. dicam nu. 28.

Tamburinus de Sacramentis.

Adverte item, Valentiam, adductum ab Hurtado i putare, solum venialiter peccari, si Latini i G. Hurt. nus utatur forma Græcorum, vel Græcus forma d. 2. de Latinorum, sed ipsum Hurtadum putare, peccari mortaliter: Nec mirum: quia hic, ejusmodi mutationem magni cenjet esse momenti, ac levioris ille.

16. Ego in nomine Patris, & F. & S. S. baptizo te, vel in nomine Patris baptizo te, & F. & S. S.

17. Ego te baptizo in nomine Patris, Ego te baptizo in nomine Filii. Ego te baptizo in nomine S. S.

18. Nos auctoritatis gratia, te baptizamus in nomine Patris, & F. & S. S.

Illud enim Nos in hoc loquendi modo idem significat, atque Ego.

19. Ego baptizo vos, vel Dominationem vestram, Altitudinem, Excellentiam vestram in nomine &c.

Intelligitur enim ex usu loquendi persona ipsa una baptizanda.

20. Ego baptizo servum Christi Ducem talem, in nomine &c.

21. Ego baptizo Petrum in nomine, &c.

Nota, in proximis tribus formulis, & similibus, non videri committi peccatum, nisi veniale, quia in his mutatio Consuetudinis Ecclesie non videtur gravis.

22. Ego baptizo vos (si sunt multi in necessitate baptismi, ut in repentino naufragio) in nomine P. & F. & S. S.

Ratio sufficientia huius formæ, supposita sufficienti ablutione, est, quia illud vos, etiam ex communi more loquendi, significat, te, te, & te &c. ex S. k. Thoma.

Prædicta habes sparsim ex Doctoribus citatis, ubi agunt de Baptismo.

k. S. Th. 3.

p. q. 66. ar.

5. ad 4.

Verba certò non sufficientia ad formam baptismi.

23. Ego te Baptizo in nominibus Patris, F. & S. S.

Nam sic significatur pluralitas Deorum.

24. Ego te baptizo in nomine Christi Amen.

Lege Bellarminum l qui probat Apostolos Bell. lib. nunquam baptizasse sub hac formæ. In nomine Christi, Quod si Actor c. 2. & alibi sic dicitur, à c. 3. sensus est, Apostolos baptizasse in virtute, & fide, & auctoritate Christi, id est Baptismo instituto à Christo,

C

Christo, ad differentiam Baptismi Ioannis Baptista. Vel sensus est; apponi consuevisse nomen Christi Domini in vera forma, in hunc modum. Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii Domini nostri IESU CHRISTI, & Spiritus Sancti. Prior interpretatio asseritur à Sancto Basilio, Theophilacto, Damasceno: posterior à Sancto Cypriano, & Origene.

a S.Tho. l.c. ar. 6. ad p.

Scio Sanctum a Thom. asserere, Apostolos ex peculiari concessione, sic baptizasse, ut nomen Christi redderetur dulce, & amabile: Sed profecto magis animo sedent explicationes allatae

- In nomine Dei. Amen.
- In nomine Trinitatis. Amen.
- In nomine trium Diuinarum personarum. Amen.
- In nomine Omnipotentis, Sapientis, & Boni.
- In nomine Genitoris, & imaginis eius, seu splendoris gloriae eius, & Doni, seu Flaminis.

25. Ego te baptizo.

In nomine Patris Majoris, & Filii Minoris, & Sp.S.

In nomine Dei, & Sanctae Crucis.

b Beda in c. 10 Actuum. c S. Bern. Epist. 34.

Inciidi in quoddam manuscriptum affirmans, Bedam b & S. Bernardum c dixisse, hanc postremam esse formulam sufficientem. Sed nihil minus in locis, qui ab ipso citantur, sed nec credibile est in aliis.

In nomine Patris, & Filii, & gratiae Spiritus Sancti.

Hanc omnino reiecit. Quintanadvennas, d

d Quinana. de Baptis. sing. 5. n. 5.

26. Ego te baptizo in nomine Sanctissimae Virginis, & Sanctorum. Amen.

Quid si dicas, Ego te baptizo in nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti, ac Beatissimae Virginis, & Sanctorum?

Respondet, distinguendum esse. Si enim intendas baptizare, vel in nomine Virginis, & Sanctorum, vel in nomine P. & F. & S. S. indubitanter cum Virgine, nullus est Baptismus. Si verò solum intendas implorare Virginis, & Sanctorum auxilium, validus erit, quia sic non mutatur essentialiter forma, sicuti contra, mutatur ex intentione precedente. Ita Vasq. e alii que.

e Vasq. Suarez. alii que

27. Baptizatur à Christo, vel à Deo talis servus Christi. Amen.

28. Baptizetur (deprecativè) servus talis apud Leon. Christi in nomine Patris, & Filii, & Spiritus de Baptis. Sancti. d. 3. q. 36.

Quando enim sic deprecativè dicitur, puta modo Opativo, vel etiam Subiunctivo, non adhibetur forma praescripta à Christo Domino, qui dixit Apostolis Baptizantes eos, id est, vos baptizate, quasi authoritativè, quamvis, ut Ministri, non verò, ut causas principales.

29. Ego baptizo in te nomine Patris, & Filii, & Spir. Sancti.

Quia in eiusmodi transpositione mutatur forma essentialiter.

30. Baptiza Petrum servum Christi.

Nam sic, ne implicite quidem subintelligitur legitimus Minister baptizans, qui idem debet esse, qui profert verba, & qui abluat.

31. Ego intendo te baptizare in nomine P. & F. & Sp. S.

Debet enim explicari actus baptizandi, non verò sola baptizandi intentio, ut rectè notat Sayrus. f

32. Ego me baptizo.

Debet enim esse persona distincta ea, qua baptizat, ab ea qua baptizatur.

33. Denique, quando duo simul formam pronuntiant, & simul abluunt, quid dicendum?

Respondet. Si unus independenter ab alio, hæc duo ipse faciat, validè baptizat, quia sic adiuat omnia essentialia Sacramenti, ita tamen, ut solus ille verè baptizet, qui prius absolvit requisita; atque ad eò qui posterior est, nihil ager.

34. Quod si, posita dicta independentia simul absolvant, simul baptizabunt, ut puto, sicuti in Missa Ordinationis omnes Sacerdotes consecrant, si simul consecrationis verba perficiant, & nihilominus hunc, ita baptizatum, esse sub conditione rebaptizandum omnino censeo.

35. Si verò unus dependenter ab alio baptizare intendat, erit Baptismus invalidus, quia sic falsa est forma, cum neuter per se auctoritativè baptizet. Vide g Hurta- g G. Hurta d. 2. de bap. diff. 5.

Verba dubiè sufficientia ad formam Baptismi.

36. Ego te baptizo in nomine Genitoris, & Geniti, & Procedentis, seu Spirantis ab utroque.

37. Ego

37. Ego te baptizo in nomine Ungentis, Uncti, & quo unctus est.

Hanc formulam numerasset cum insufficientibus, sed quia ea posset colligi ex dictis à Bula a & Ambrosio, b hic, in eorum reverentiam inferatur.

a Beda in c. 10. A-
Eborum.
b S. Amb.
lib. p. de
Spiritu
Sancto.
c G. Hur-
tad. d. pri-
ma de bap-
tizo. diff. 10. ci-
tans Valg.

38. In nomine Patris, & Iesu Christi, & Spiritus sancti.

39. In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Amen.

Hanc formam certò sufficientem judicat c. Huradius, mihi dubium est, quia non satis explicite videtur significari Spiritus sanctus: nam, & Angelus etiam Spiritus est.

40. In nomine, Patris, & Verbi, & Spiritus sancti.

Hanc sufficere, putat Bonacina d, nequaquam sufficere, ait Filliucius. c. Sit ergo dubia.

d Bonac.
de bap. d.
prima q. 2.
p. 4. nu. 13.
e Filliuc.
ap. Bona-
cinam. ib.
f Apud
Dianam
p. 2. tr. 17.
ref. 15.

41. Cum nomine Patris, cum nomine Filii, cum nomine Spiritus sancti.

Quamvis hanc formam sufficere putent aliqui apud Dianam f, quia censent illud Cum non extrahere formam in diversam significationem, tamen quia alii id negant, judicantes, sic non exprimi, id quod exprimitur per illud In, idò securus adnumeretur cum formis inestris.

Idem ergo erit si dicas. Sub nomine Patris, &c. vel Per nomen Patris, &c.

42. Cum Patre, Filio, & Spiritu sancto.

In Deo Patre, vel in essentia Patris, vel in uno Deo Patre, Filio, & Spiritu sancto.

In Patre, Filio, & Spiritu sancto.

In his proximis tribus formulis ambigo de Baptismo, quia per illas non videtur significari id totum, quod significatur per illud. In nomine ita Valentia g, & Coninck.

g Val. &
Coninck
apud G.
Hurt. l. c.
diff. 7. eos
citantem,
sed non se-
quentem.

In essentia Patris, & Filii, & Spiritus sancti.

44. In uno Deo, Patre, & Spiritu Sancto, vel in unum Deum Patrem, Filium, & Spiritum san-

ctum, vel per unum Deum Patrem, Filium, & Sp. S.

Hanc approbat Valg. h & Layman h Valg. adducit à Castropalao, sed non ac- Layman. quiesco propter rationem, proxi- quos Ca- me dictam. Sicut non acquiescit strop. citat. Valentia i, & Coninck. adducti sequitur- ab Hurtado.

45. In virtute, autoritate, & Fide Patris, Filii, & Spiritus sancti.

Hanc formam merito incerta est Valen- tia k, quia eju, modi voces minus nia, & Co- videntur significare, quam illud. ninck. ad- ducti, sed

46. In nomine Spiritus sancti, Filii, & Patris.

Hanc cum Castropalao l ideo in- Hurtado certam judico, quia, non signifi- de bap. cat Spiritum sanctum, prout ipse dist. 7. est proficiens, sed potius ut princi- ver. ex- pium. quibus.

47. In nomine Filii Patris, & Spiritus sancti.

Propter similem rationem modo dicta, prima p. 3. ambigo item de hac forma, quia l Castrop. nõ significat Patrem, ut Originò. l. a. ver. & Principium, sicuti re ipsa est, quando

48. In nomen Patris, Filii, & Spiritus sancti.

Hanc, ut sufficientem assertit Lean- der m, quia putat, sic, non mutari m Leander significationem forma. Et quidè de bap. d. 3. Graci, qui ablativo carent, In q. 13. nomen proferunt: licet in Si- riusco sit in ablativo, ut notat n n Eslius in Eslius. Sed profecto non video, 4. §. 6.

hanc esse certò sufficientem, non enim est eadem ratio in Græco, atque in Latino. Illud enim est τὸ ὄνομα Græce prolatum ean- dem habet significationem, quam habet Latinum illud In Nomi- ne. At hoc Latinum In nomen non videtur certò habere ean- dem significationem, quam ha- bet illud In Nominè, seu quam habet Græcum εἰς τὸ ὄνομα.

49. Ego te Tingo, Intingo, Mergo, Immergo, Aspergo, Aquam infundo, Baileo, Conjiçio in aquam, in nomine Patris, Filii, & Spiritus sancti.

Hanc, ut sufficientem assertit Lean- der m, quia putat, sic, non mutari m Leander significationem forma. Et quidè de bap. d. 3. Graci, qui ablativo carent, In q. 13. nomen proferunt: licet in Si- riusco sit in ablativo, ut notat n n Eslius in Eslius. Sed profecto non video, 4. §. 6. hanc esse certò sufficientem, non enim est eadem ratio in Græco, atque in Latino. Illud enim est τὸ ὄνομα Græce prolatum ean- dem habet significationem, quam habet Latinum illud In Nomi- ne. At hoc Latinum In nomen non videtur certò habere ean- dem significationem, quam ha- bet illud In Nominè, seu quam habet Græcum εἰς τὸ ὄνομα.

49. Ego te Tingo, Intingo, Mergo, Immergo, Aspergo, Aquam infundo, Baileo, Conjiçio in aquam, in nomine Patris, Filii, & Spiritus sancti.

Leand.
apud
7. 36.

r. lib.
acr.
rt. 4.

Hur-
2. de
diff. 5.

Valde mihi incerta sunt haec formula, quia per has non satis significatur ipsa ablutionis actio, & per postremas potius significatur ablutionis causa, quam Ablutio.

50. Baptizat, vel baptizet, imperativè, te Deus, vel Christus in nomine Patris, & F. & S. S. Vel baptizaris, seu baptizetis, item imperativè, à Deo, vel à Christo, in nomine Patris, & Filii, & S. S.

Hæc duas formulas raras, ac legitimas esse pronuntiat Suarez: sed negat Vasq. apud Castropalanum citatum, qui tamen Suarii sententiam amplectitur, nescio an merito, quia sic, non explicatur ipsa actio Ministri.

Nova difficultas de collatione cuiusdam Baptismi, ex patrio vocabulo apud Siculos orta.

51. Quando fortè confertur Baptismus Infanti, urgente mortis periculo in parturientis ædibus, solet in Sicilia vernacula lingua id sic explicari. *La Raccolitrice, o vero la Mamma ingravattò il Fanciullo. Questo Fanciullo fu ingravattato in Casa, &c.* Neque unquam in alia occasione utimur hac voce *Ingravattare*, Solùm enim ea utimur ad significandum baptisma, in prædictis circumstantiis, prædictoque modo collatum.

Quædam ergo Obstetrix in ea necessitate Infantem baptizatura, hac forma usa, per infirmitatem, est. *Io l'Ingravatto in nome del Padre, e del Figlio, e dello Spirito Santo. Amen.* Convaluit Infans, de que hac nova forma certior factus Parochus, dubitavit, an validus fuerit Baptismus, multis ex Sacerdotibus Parochiæ contententibus, fuisse legitimum, multis omnino negantibus, consentientibus tamen omnibus, debere Infantem sub conditione iterum rite baptizari, quod certè factum est. Porro si ad te fuisset ejusmodi quaestio delata, in quorum nam Sacerdotum sententiam suffragium, rogo, contulisses?

52. Ego profectò de hac te interrogatus, sic respondi. Si illud *Ingravattare* idè esset apud Siculos, quod *Lavare*, vel *abluerè*, certa fuisset, & rata illa forma Baptismi, puta idiomate patrio prolata. At non ita se habet. Nam *Ingravattare*, quantum ego, qui Siculus sum, cognoscere ex nostrate more loquendi possum, significat conflatum totius illius actionis baptizandi in re subita, mortisque discrimine, privatim Domi, à non Parocho, sine

consuetis Ecclesiæ caerimoniis, &c. Non autem significat ipsum actum ablucendi, sed potius id, quod in repentina illa necessitate factum est. Profero, ac si dicamus. Fuit hic Infans Christo Domino addictus, sine solemnitatibus Ecclesiæ. Sicuti ergo, qui sic baptizaret. Ego per hanc actionem quam facio, te Christo addico, in nomine P. & F. & S. S. irritum faceret baptismum, quia non explicaret actum ablucendi, què distinctè explicari omnino debere, nec solum implicite con significari, diximus num. 1. Ita in casu nostro.

35. Dices. At P. Franciscus Scorsus utriusq; Linguae Græcæ, & Hebraicæ peritissimus in suo Latio Christiano putat *Ingravattare*, deduci à verbo Græco *ἐμβαπτίζω*, quod significat *Lavare*, à quo etiam verbo, dempra præpositione, deducitur, *βαπτίζω*, quod ritè in hujus Sacramenti collatione, omnes usurpamus. Si igitur *Ingravattare* significat *Lavare*, aptissimum verbum erit pro forma Baptismi.

Respondeo. Tamec si concederemus ejusmodi Etymologiam, quam certè ipse Pater Scorsus prudenter sub probabilitate dumtaxat approbat, quamque ex suo penu illam, nullo duce, sed certè, me id ab ipso sciscitante, protulit, eodemque, me rogante, in suo Latio scripsit. Tamec si, inquam Etymologiam concederemus, nihilominus ex antiquissima usurpatione loquendi Siculorum, non jam amplius ipsum ablucendi actum, sed aggregatum illud, modo explicatum, hac ætate significat nostratibus, & nil præterea.

§. VI.

Regula tres, quibus docemur, quando sub conditione reiterandus sit Baptismus.

1. **P**rima Regula. Quoties collatus est Baptismus aliquo ex prædictis modis dubiè sufficientibus, erit necessariò sub conditione repetendus. Quòd si collatus fuerit, aliquo ex modis certò non sufficientibus, erit multò magis repetendus, sed conditio apponenda non erit.

2. Secunda Regula. Quoties probabilem opinionem habes, sive ex jure, sive ex facto, te non esse baptizatum, toties licitè poteris sub conditione rebaptizari, sed non obligaris. Ratio prioris partis hujus secundæ Regulae

§. VII.

Explicatur, quanam sit moralis certitudo de suscepto Baptismo.

a G. Hurtad. de Baptif. diff. 2. in resp. lib. 1. c. 33.
 gula est, quia jam habes prudentem, & rationabilem timorem de carentia tui Baptismi. Ratio posterioris est, quia potes sequi opinionem probabilem, atque adeo prudenter judicare, te esse baptizatum. Ita a Hurtadus contra Ochagaviam. Lege item b Delugo fuisse docentem, quando possis, non tamen obli-

geris reiterare baptismum.
 3. Ex his autem vides, te posse rebaptizari, etiam in omnibus illis casibus, in quibus, licet nos probabiliter dixerimus, sufficientem esse materiam, vel formam, alii tamen probabiliter dixerunt, sufficientem non esse. At, ut obli-geris, non reiterare hoc Sacramentum, puto, debere adesse certitudinem moralem validè jam collati baptismi, non verò probabilitatem quaecumque. Quæ autem ejusmodi moralem certitudinem pariant, mox separatim indicabo.

4. Tertia Regula. Quoties certus moraliter es, te esse baptizatum, si fortè habeas aliquem levem scrupulum, vel suspensionem de carentia Baptismi, non poteris rebaptizari. Ratio est clara, quia imprudenter ageres. Exempli gratia. Si natus es inter Christianos, rebaptizari non debes, quamvis levem scrupulum habeas, te non esse baptizatum; quia, ut mox dicam, natum esse inter Christianos, facit certitudinem moralem baptismi, si alia valdeürgens conjectura contra baptismum non adsit.

c Quintanad. de Bapt. sing. 8.

5. Neque obstat, quod apud Quintanadvennas e ex Doctissimi cujusdam consilio, fuerit iteratum baptismum cujusdam mulieris, quæ, quamvis nata, ac nutrita inter Fideles, tamen ex levissima suspitione timebat de suo Baptismo, sed propter ejusmodi timorem inquietissima vivebat, non obstat inquam, nam post multa ibi à Quintanadvennas in favorem hujus reiterationis allata, tandem sic concludit. Hæc sunt, quæ virum doctum hujus Fœminæ Baptismo conditionali annuentem, movere potuerunt: At ego, nisi dubium, aut suspensionem prudentem ex defectu, vel materiæ, vel formæ, vel utriusque applicationis, intentionis, vel Ministri oram deprehendam, iterationem hanc consulere non audeam, sed nec eam in præsentî casu damnarem.

1. **E**sse natum inter Fideles, ut jam modo dixi, affert certitudinem moralem Baptismi. Nam natum inter Hæreticos, & ab illis fuisse baptizatum, valde probabile judico, posse rebaptizari, immò, & debere, quando aliqua sint circumstantiæ, in quibus suspecta sit sufficientia. *d*

2. Secundò, unus testis, de quo non sit probabilis suspicio mendacii, satis est, ut non rebaptizeris, si dicat se certò scire, te esse baptizatum. *d Vide quæ dixi lib. p. c. p. §. 2. 7.*

3. Tertio, multò magis erit satis fides Baptismi, ex libris Parochi sumpta.

4. Quarto expositi ad Hospitale, si schedulam habeant collo, *ut solet fieri*, appensam, qua significetur eorum baptismus, certitudinem habent moralem; unde non sunt rebaptizandi: nam, si habeant signum nondum collati baptismi, erunt sine conditione baptizandi: Quid si nullum habeant signum? baptizandos esse sub conditione puto; quia tunc magna est suspicio nondum suscepti baptismi.

5. Scio Quintanadvennas e censere, omnes Infantes inter Catholicos ubicunque expositos, etiam si habeant scripturam collo appensam, testificantem eorum baptismum, esse sub conditione rebaptizandos. Sed ego adhæreo communiori opinioni, & communi nostrarum Regionum praxi. Concederem nihilominus posse, sed non obligari, idque propter modo dicta §. præcedente, *num. 2. & 3.*

6. Is autem Auctor, quia degebat in illis locis, ubi non pauci olim vixerunt Mauri, & Saraceni infideles, quorum scripturis non erat fidendum, ideo universalem illam doctrinam doctuisse videtur.

7. Quintò, qui à peritis Obstetricibus, vel Parentibus, propter instantem necessitatem fuit privatim baptizatus, habet sufficientem certitudinem, quare non est rebaptizandus.

8. Ut autem comprehendatur, an sint peritæ, sunt diligenter examinandæ, præsertim in quatuor. Primò, quam formam pronuncient. Secundò, quàm, & quantam aquam infundant. Tertio, an simul simul-

C 3 rate

tate morali à nobis libro primo explicata, formam proferant, & abluant. Quartò, quam intentionem habeant. Quare si in ejusmodi examine inventatur nihil substantiale defuisse, non erit, ratione Obstetricum, locus renovandi Baptismi, si secus, erit. *a*

a Lege qua dixi universaliter lib. 1. c. 1. §. 1. *b* Quintanad. l. c.

9. Quintanadvennas *b* sibi similis nimis est facilis in concedenda, & præcipienda hac iteratione illis, qui sunt ab obstetricibus baptizati, fortasse, quia in ejus Regionibus frequentes erant imperitæ, & fortasse infideles Obstetrices; at in nostris, ubi hoc munus non exercent, nisi approbatæ ab Episcopis, tanta facilitas, vel obligatio non est inducenda.

10. Inquirens hac occasione, peccante mortaliter dictæ Obstetrices, si nesciant formam, & modum baptizandi?

c Navar. Henriquez. Tol. Reginald. Gran. apud Leand. de Bapt. d. 4. q. 33.

Respondeo ita. *c* Ratio autem est, quia quilibet debet scire, quæ ad suum officium pertinent. Aliqui apud dictum Leandrum, qui hoc peccatum in Obstetricibus non agnoscunt, dicunt, Obstetricis officium non esse, baptizare, sed non placent, quia Caritas dicitur, quemlibet debere juvare proximum ad salutem consequendam, saltem quando commodè, & facile potest. At, quæ major facilitas, quam Obstetricem, cui saepe accidit, posse salvare Infantem, discere modum baptizandi? Adde, tantò majus fore earum peccatum, si sint imperitæ, quando cum ea imperitia, si suum non est munus baptizare, baptizent tamen, & Infantem in re tam gravi decipiant.

§. VIII.

Quid observandum in dicta repetitione Baptismi.

1. **V** Niversaliter adverte, quando rebaptizatur adultus sub conditione, debere ipsum, si de mortali sit sibi conscius, se disponere per contritionem, vel per attritionem, non autem necessariò per confessionem Sacramentalem, ut nimirum sic obicem gratiæ amoveat, sed insuper adverte, suscepto jam certo Baptismo, eundem debere ea peccata ante hoc certum baptismum, & post illud dubium commissa, aperire Confessario, & sub conditione Sacramentalem absolutionem recipere, ut si fortè primus Baptismus fuit verus, tervetur præceptum Christi Domini, quo jubemur

d Quintanad. l. c. singul. 16. & 18.

omnia mortalia post Baptismum commissa clavibus subjicere.

2. Præterea pro praxi dicti Baptismi conditionari nota sequentia. Primò, illud posse conferri domi, vel in quocunque loco privato, immò occultissimè solum cum solo. Secundò, posse à quopiam, sed certè perito, etiam si facile possit haberi Sacerdos. Tertio, non esse adhibendam Patrinum, poterit tamen, nec si adhibeatur contrahi cognationem spiritualem. Quartò, non esse necessarias alias Ecclesiæ caerimonias. Ratio omnium horum est, quia solemnitates loci, Ministri &c. sunt institutæ solum pro Baptismo absoluto. Quare nec inter baptizantem, & Baptizatum oriitur cognationem, puto cum eodem Quintanad. dicto sing. 18. num. 2. licet oriiri putet ex Dicastillo, Diana p. 11. tract. 3. resp. 57.

3. Scio aliquos e in Tertio ex his superaddere distinctionem. Dicunt enim, si fortè post dictum conditionatum Baptismum, invenitur primum Baptismum fuisse validum, Patrinum Baptismi conditionari non esse verum Patrinum, nec cognationem contrahere, si tamen illud invenitur fuisse invalidum, tunc Patrinum dicti Baptismi conditionari esse verum Patrinum, quia jam is suscepit baptizandum in vero Baptismo. Scio inquam id: Verum ego nunquam fieri verum Patrinum in Baptismo conditionato sustineo cum Quintanadvennas, quia hæc Patrini solemnitas ut & aliæ non sunt institutæ, nisi, ut dictum est, pro Baptismo absoluto.

e Perez de Matrim. d. 29. sec. 3.

CAPUT II.

De Ministro Baptismi.

§. I.

Quisnam sit, præsciendò à casu necessitatis.

1. **M**inister Ordinarius Baptismi est Sacerdos, & quidem proprius, id est, Parochus.

Hinc, non solum Laicus extra necessitatem baptizans, peccat, sed etiam alius Sacerdos, quamvis hic sit Parochus alterius Parochiæ, nisi de licentiâ Episcopi, qui certè est supremus Parochus suæ Diocesis, vel de licentiâ proprii Parochi, quæ sola sufficit, neque enim ad Baptismum requiritur approbatio Episcopi.